

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Tid:	Torsdagen den 22 januari 2026 kl. 09:00-11:30	
Plats:	Kommunstyrelsens sammanträdesrum	
Beslutande:	Charlotta Westerlund (S), ordförande Anna-Karin Sjölander (C), vice ordförande Ari Leinonen (S) Jan Lundberg (S) tj ersättare för Mehrana Bassami (S) Alireza Mosahafi (M) Linda Lotare (V) Josefin Gustafsson (M) tj ersättare för Maria Lindvall (-)(L)	
Övriga deltagare:	Se sidan två	
Utses att justera:	Anna-Karin Sjölander	
Sekreterare:	<i>digital signatur</i> Sofia Gustafsson	§§ 1-9
Ordförande:	<i>digital signatur</i> Charlotta Westerlund	
Justerare:	<i>digital signatur</i> Anna-Karin Sjölander	

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ:	Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott
Sammanträdesdatum:	2026-01-22
Anslaget har satts upp:	2026-01-26
Anslaget tas ner:	2026-02-17
Förvaringsplats:	Kansliet
Underskrift:	 Sofia Gustafsson

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Titti Ådén (S)

Tobias Holmbom (V)

Mariam Salem (MP)

Lucas Nilsson (KD) §§ 2-9

Tjänstemän

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Sofia Gustafsson, nämndsekreterare

Matilda Tapani, Fritid Unga § 8

§ 1

Diariernr: KS-2026/00051

JUSK yttrande på förslag till planeringsdirektiv 2027

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

Att anta förslag till yttrande enligt tjänsteskrivelsen

Ärendebeskrivning

Förslaget till Planeringsdirektiv 2027 (version 1) innehåller förslag till totalram och nämndramar för kommande planeringsperiod. Förslaget baseras på kommunfullmäktiges senaste beslut om planeringsdirektiv för 2026 samt andra kommunfullmäktigebeslut som är viktiga för planering. Detta innebär att de mål och program som ingår i förslaget är desamma som kommunfullmäktige fastställt för 2026 (beslut juni 2025).

Planeringsdirektiv version 1, med bilagor skickas till nämnder och bolag för yttrande. Fram till den 20 mars kan de lämna sina yttranden. Efter att yttranden från nämnder och bolag sammanställts, skickas planeringsdirektiv version 2 med bilagor ut för partipolitisk beredning. De olika partierna tar sedan fram sina förslag till planeringsdirektiv. Kommunfullmäktige beslutar i juni 2026 om den slutgiltiga budgeten för 2027.

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott kan om de så vill lämna yttrande i enlighet med anvisning för berörda nämnder.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Inriktningsmål och program

Jämställdhetsmålet: *Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv,* är ett av de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen som ingår i programmet för social hållbarhet.

Jämställdhetsutskottet vill framhålla vikten av att jämställdhet är ett horisontellt perspektiv och en övergripande strategisk fråga som fortsatt måste genomsyra samtliga program och verksamheter och inte enbart begränsas till ett fokusområde inom ett av tre program. Jämställdhet, som en grundförutsättning för social hållbarhet är också nära knutet till arbetet med tillväxt och klimatneutralitet. Det bör inte förstås enbart som ett separat område och social hållbarhet är en av flera sammanhängande hållbarhetsdimensioner som ömsesidigt stärker varandra.

I planeringsdirektiv 2026 beslutade kommunfullmäktige om ett budgettillskott för att möjliggöra satsningar/utveckling i enlighet med inriktningsmål destinerade till nämnd. Genom detta tillskott ska nämnden årligen avdela medel för sådan utveckling och för att underlätta nämndens finansiering av detta åtagande har fullmäktige destinerat ett anslag till de nämnder som har ett eller flera destinerade inriktningsmål omfattande 0,5 procent av nämndens tilldelade ram 2025.

Jämställdhetsutskottet ser att det här nya arbetssättet kan innebära en framflyttning av positionerna i jämställdhetsarbetet för hela Umeå kommun. Med anledning av detta genomförde utskottet under hösten 2025 genomfört gemensamma dialoger med de nämnder som är destinerade inriktningsmålet för jämställdhet med fokus på samarbete, samverkan och erfarenhetsutbyte som delar i arbetet mellan nämnderna.

I planeringsdirektiv version 1 finns inte detta budgettillskott med. Jämställdhetsutskottet vill lyfta vikten av att detta nya arbetssätt med inriktningsmålen är långsiktigt och strategiskt och att det därför bör finnas med även i kommande budgetar. Vidare önskar jämställdhetsutskottet att arbetet tydligt återspeglaras och utvärderas för att bidra till spets och utvecklingskapacitet i hela kommunen.

Investeringsbudget

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott fastställde i december 2024 en metod för genomförande av tilläggsuppdrag 2022:3 (Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och tekniska nämnden i uppdrag att ta fram en metod så att projekt ur den befintliga

investeringsplanen årligen väljs ut som lämpliga piloter för jämställdhetsfokus). Enligt fastställd metod ska förslag till projekt ur den föreslagna investeringsplanen markeras i planen och en motivering till urvalet finnas i slutet av dokumentet. När detta/dessa fastställts ska de skrivas in i tekniska nämndens verksamhetsplan.

Enligt den beredning som gjorts är föreslagen kommande pilot Kollektivtrafiknod Trandansen. Jämställdhetsutskottet önskar att detta tydliggörs i investeringsbudgeten i enlighet med fastställd metod.

Beslutsunderlag

Planeringsdirektiv version 1, budget och investeringar 2027
Förslag till investeringsbudget 2027 och plan 2028–2030

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet
Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Beslutet ska skickas till

Ledningskoordinator

§ 2

Diariennr: KS-2025/00982

JUSK yttrande på konstpolicy remissversion

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

Att anta förslag till yttrande enligt nedan

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslöt 2024-11-25 att en konstpolicy ska tas fram. Beslutet föregicks av en förstudie och beslut i kulturnämnden 2024-05-23. Kulturnämnden skriver att vikten av ett kommungemensamt styrdokument primärt kan kopplas till processer för offentlig gestaltning där flertalet nämnder och förvaltningar är aktörer i arbetet och där behovet av ökad tydlighet och samsyn är som störst för att nå effektivitet, resursoptimering och kvalitet för intressenter och medborgare.

Det senaste styrdokumentet som idag berör arbetet med konst inom Umeå kommun, vid sidan av det kulturpolitiska programmet, är "Umeås offentliga rum" – en riktlinje framtagen av samhällsbyggnadskontoret och kulturförvaltningen i maj 2007. Förslaget till konstpolicy har arbetats fram i dialog med en arbetsgrupp bestående av Konstverksamheten samt genom remissrundor med representanter för Strategisk utveckling, Mark- och exploatering, Detaljplanering, Bygglov, byggnadsantikvarie, Gator och parker, Fastighet och stadsarkitekt.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet anser att jämställdhet bör skrivas in som ett tydligt mål i Umeå kommuns konstpolicy. Konsten har en unik förmåga att synliggöra samhällsfrågor och skapa samtal om makt och kön i stadens offentliga rum, vilket är centralt för ett mer jämställt samhälle. Att kulturen ska vara dynamisk och utmanande handlar också om vems liv och vilka erfarenheter som synliggörs i den offentliga konsten.

Konsten påverkar upplevelsen av våra gemensamma rum och kan väcka känslor, skapa dialog och ge en känsla av platsens identitet. Därför är det viktigt att jämställdhet inte bara beaktas i urvalet av konstnärer, utan även i vilken konst som prioriteras.

Under rubriken *"Varför en konstpolicy?"* saknas jämställdhet som område, vilket utskottet ser som olyckligt. Flera av Umeås mest kända konstverk, exempelvis *Listen!* och *Lev!*, som illustreras i konstpolicyn, har tydlig koppling till jämställdhetsfrågor. Detta visar att jämställdhetsarbete redan påverkat konsten, men att det inte finns inskrivet som ett värde för framtiden är problematiskt.

Argumentet att jämställdhet är en självklarhet och därför inte behöver skrivas in håller inte, då prioriteringen av jämställdhetsarbete inte längre kan tas för given på internationell eller nationell nivå. Därför är det av stor vikt att jämställdhet finns med i policyn som en del av Umeås identitet och utveckling. Detta står inte i konflikt med konstnärlig frihet.

Sammanfattning:

Jämställdhetsutskottet önskar att:

- Jämställdhet inkluderas under rubriken *"Varför en konstpolicy?"*
- Jämställdhet inkluderas i beskrivningen av Umeås identitet under rubriken *"Inledning"*
- Policyn tydliggör att jämställdhetsarbete är en del av Umeås DNA och att offentlig konst är ett verktyg för detta.

Beslutsunderlag

Konstpolicy, remissversion

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Beslutet ska skickas till

umea.kultur@umea.se märkt KU-2024/00013 Konstpolicy

§ 3

Diariernr: KS-2025/01191

JUSK yttrande på SOU 2025:119 Ett nytt brott och andra åtgärder mot människohandel

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

Att godkänna förslag till yttrande med Linda Lotares (V) tillägg.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun har beretts möjlighet att yttra sig på betänkandet *Ett nytt brott och andra åtgärder mot människohandel (SOU 2025:119)*.

Utredningens uppdrag har varit att analysera ändringarna i EU:s människohandelsdirektiv, som antogs den 14 juli 2024, och bedöma vilka författningsändringar och andra åtgärder som krävs för att genomföra direktivet samt lämna nödvändiga författningsförslag och vid behov förslag på andra åtgärder.

Förslagen i betänkandet innebär sammanfattningsvis:

- Att det ska införas ett nytt brott (olaga tjänsteutnyttjande) som utvidgar det kriminaliserade området och gör det straffbart att beställa eller nyttja en tjänst som tillhandahålls av en person som är utsatt för människohandel eller människoexploatering.
- Att straffbestämmelsen om människohandel och nödlägesrekvisitet ska formuleras om för att förenkla tillämpningen av straffbestämmelsen.
- Jämställdhetsmyndigheten får ett helhetsansvar för det strategiska arbetet mot människohandel i Sverige som nationell samordnare mot människohandel, ansvarig för Sveriges vidareslussningsmekanism (NRM) och nationell kontaktpunkt för den gränsöverskridande vidareslussningen av brottsoffer inom EU.
- Institutet för mänskliga rättigheter ges i uppgift att fungera som oberoende organ enligt direktivet.

- Socialstyrelsen ges i uppdrag att kartlägga tillgången till boendeinsatser, samt ta fram stödmaterial och vidta kunskapshöjande åtgärder.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet ser positivt på utredningens bedömning att förslagen väntas kunna ge positiva effekter både för de individer som utsätts eller riskerar att utsättas för människohandel och för samhället i stort, både genom att fler gärningspersoner döms för människohandel, eller för olaga tjänsteutnyttjande, och att den förbättrade samordning och utvärderingen i förlängningen leda till att fler brottsoffer får tillgång till sådant skydd och stöd som de behöver.

Jämställdhetsutskottet bedömer att förslagen i utredningen är relevanta och bidrar till att uppfylla Sveriges åtaganden. Vidare bedömer jämställdhetsutskottet det som positivt att Jämställdhetsmyndigheten får ett fortsatt och utökat samordningsansvar för arbetet samt att medel tillskjuts för att möjliggöra detta. Polismyndigheten uppger själva i sin rapport *Människohandel för sexuella och andra ändamål* (Lägesrapport 26) att det är svårt att uppskatta hur många som utsätts för människohandel i Sverige och mörkertalet är stort. Enligt den statistik som Jämställdhetsmyndigheten sammanställt från regionkoordinatorerna mot prostitution och människohandel, som polismyndigheten hänvisar till, identifierades under 2024 totalt 430 brottsoffer varav 255 vuxna kvinnor, 152 vuxna män, 15 flickor, 7 pojkar samt en person med okänt kön som utsatta för prostitution och människohandel i Sverige. En majoritet hade utsatts för arbetskraftsexploatering, där männen utgör en större andel (65%), men vad gäller sexuella ändamål är kvinnor så överrepresenterade att de ändå utgör en majoritet av det totala antalet brottsoffer. Jämställdhetsutskottet önskar se ett tydligare resonemang om mäns och kvinnors olika typer av utsatthet för dessa typer av brott i den omvärldsbevakning utredningen redogör för. Nu återfinns detta endast översiktligt i avsnitt 10.8 "Konsekvenser för jämställdheten".

Jämställdhetsutskottet välkomnar uppdraget till Socialstyrelsen att kartlägga tillgången till boendeinsatser för människohandelsoffer, inklusive skyddade boenden. Här vill utskottet också lyfta konsekvenserna av den nya tillståndsplikten för skyddade boenden som trädde i kraft 1 april 2024.

Europarådets expertgrupp GREVIO (group of experts on actions against violence against women and domestic violence) samlar experter inom området mäns våld mot kvinnor och har till uppgift att se till att Istanbulkonventionen efterlevs bland konventionsparterna. I deras rapport publicerad 28 november 2024 (*GREVIO(2024)12*) kritiseras bland annat tillståndsplikten som leder till att vinstdrivna privata aktörer än mer tar över skyddet från de ideella kvinnojourerna, som GREVIO menar har den gedigna erfarenheten och kunskapen om mäns våld mot kvinnor. Jämställdhetsutskottet ser därför gärna att slutsatserna från regeringens uppdrag till Statskontoret att följa upp och analysera effekterna av reformen om skyddat boende (S2025/00585) tas i beaktande i Socialstyrelsens föreslagna kartläggning.

Beslutsunderlag

Remissmissiv SOU 2025:119

SOU 2025:119

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Linda Lotare (V) – att lägga till *”samt att medel tillskjuts för att möjliggöra detta”* i yttrandets andra stycke, andra meningen.

Charlotta Westerlund för Socialdemokraterna – bifall till Linda Lotares (V) tillägg.

Anna-Karin Sjölander (C) - bifall till Linda Lotares (V) tillägg.

Alireza Mosahafi (M) - avslag på Linda Lotares (V) tillägg.

Propositionsordning som godkänns

Bifall *mot* avslag på tjänsteskrivelsens förslag. Ordförande finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Därefter bifall *mot* avslag på Linda Lotares (V) tillägg. Ordförande finner att utskottet bifaller Linda Lotares tillägg.

Ordförande finner att jämställdhetsutskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen med Linda Lotares (V) tillägg.

Beslutet ska skickas till
Kommunstyrelsen

§ 4

Diariennr: KS-2025/00439

Ärenden i kommunfullmäktige med jämställdhetsperspektiv helår 2025

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Genomgång av beslutsärenden i kommunfullmäktige (motioner, policys, program, etc.) med fokus på förekomst av jämställdhetsperspektiv under 2025.

Beslutsunderlag

JUSK uppföljning KF 2025

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

§ 5

Diariennr: KS-2026/00052

JUSK uppföljning av jämställdhetsskrivningar i nämndernas verksamhetsplaner 2026**Beslut**

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Genomgång av nämndernas verksamhetsplaner för 2026 med fokus på formuleringar kring jämställdhet och jämställdhetsmål i beskrivningen av grunduppdrag, nämndspecifika mål och strategier, nämndens aktiviteter i relation till program och inriktningsmål, jämställdhetsrelaterade tilläggsuppdrag, samt utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt. För de nämnder som är tilldelade inriktningsmålet för jämställdhet anges även hur nämnden planerar för det tillskott av medel för utvecklingsarbete som beslutades i planeringsdirektivet för 2026. Genomgången är gjord av de verksamhetsplaner som respektive nämnd publicerar. Många nämnder har dessutom interna aktivitets- och handlingsplaner eller andra former av bilagor som inte är publicerade tillsammans med verksamhetsplanen. Dessa ingår inte i denna genomgång.

Jämställdhetsutskottets behandling av ärendet

Vid sammanställningen saknades personalnämndens verksamhetsplan. En sammanställning av personalnämndens verksamhetsplan kommer därför delges jämställdhetsutskottet på kommande sammanträde.

Beslutsunderlag

Uppföljning nämnder VP 2026

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Beslutet ska skickas till

Ledningskoordinator

§ 6

Diariennr: KS-2025/00045

JUSK återrapportering aktivitetsplan och budget helår 2025

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Uppföljning av jämställdhetsutskottets aktivitetsplan och budget för verksamhetsåret 2025.

Utskottet redovisar ett budgetutfall på totalt 501 398 kronor (budget 850 000 kr).

Största utfallet finns inom aktiviteten *Ökad kunskap innebär medvetna beslut* som innefattar stöd till verksamheter.

Beslutsunderlag

Aktivitetsplan återrapportering helår 2025
2025 budget JUSK

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet
Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

§ 7

Diariennr: KS-2023/00917

Återrapportering kvinno- och tjejjouren projekt "Under radarn 2"

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Kvinno- och tjejjourens återrapportering för projektet "Under radarn 2" som jämställdhetsutskottet medfinansierade med 100 000:- enligt beslut 2024-11-07.

Projektet har beviljats medel från Länsstyrelsen för fortsatt arbete.

Beslutsunderlag

Rapport: "Under radarn 2"

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

§ 8

Diariennr: KS-2026/00065

JUSK Information om rapporten Tjejer och fritidsgårdar

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att till protokollet notera att utskottet tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Umeå Fritid har tagit fram rapporten *”En jämställd mötesplats för unga – nuläge och vägen framåt”*.

Rapporten presenterar en fördjupad analys av varför andelen tjejer som besöker kommunens fritidsgårdar har minskat under perioden 2022–2024.

Vid sammanträdet informerar Matilda Tapani om rapportens resultat.

Rapporten visar att under perioden 2022-2024 har antalet besök minskat från 39 procent andelen tjejer och ickebinära till 34 procent andelen tjejer och ickebinära.

Rapporten har resulterat i att både operativa och strategiska åtgärder kommer genomföras.

§ 9

Diariennr: KS-2026/00056

JUSK Informationer 2026-01-22

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att till protokollet notera att utskottet tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Vid sammanträdet informerar Annika Dalén och Linda Gustafsson om aktuella händelser;

- Återrapport årlig presentation i kommunfullmäktige
- Deltagande i utländskmedia.

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: <https://validate.signport.se/>

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.